

Posudek oponenta rigorózní práce

Jméno uchazeče:	Mgr. Martin Slivoně
Název práce:	Blasfemie jako svoboda projevu a její limity
Obor státní rigorózní zkoušky:	Ústavní právo
Jméno oponenta:	JUDr. Tomáš Pezl, Ph.D.
Pracoviště oponenta:	Katedra ústavního a evropského práva

I.

Výsledky práce

Předložená rigorózní práce si vytkla za cíl analýzu právních prostředků ochrany před blasfemií, a to jednak ve vnitrostátním kontextu, tak i v kontextu judikatury ESLP.

Práce je zpracována komplexně, autor pojednává o obsahu svobody projevu, svobody vyznání i práva na soukromí, jako možných kolidujících práv v rámci jím zkoumaného tématu. Je patrné, že autor vychází jednak z platné ústavní úpravy v ČR, tak i rovněž z judikatury ESLP v dané věci.

Práce samotná poskytuje poměrně ucelený přehled o problematice blasfemie, jejímu vymezení v rámci ústavního pořádku a judikatury ESLP a rovněž předkládá přehled o právních prostředcích ochrany v rámci českého právního řádu.

II.

Aktuálnost zpracování tématu

Aktuálnost tématu je dána celospolečenským děním jak v ČR tak i v rámci Evropy, kdy narůstá poměrně silná kritika zejména islámu v mnohých státech Evropy, a v době zpracování tohoto oponentského posudku je aktuální i otázka s tématem bytostně spojená, a to otázka svobody projevu jako takové, zejména s ohledem na vraždu Samuela Patyho a diskusi kolem karikatur proroka Mohameda.

Míra náboženské nesnášenlivosti v rámci Evropy v posledních letech značně stoupla, a proto přibývá i takových jednání, která je možno označit za blasfemická. Ukazuje se, že se je v podstatě jedno, o jaké náboženství se jedná, problém střetu svobody projevu s urážkou a popírání náboženského vyznání je součástí každé kultury. Práce jako taková se notně zaměřuje na obecné pojetí blasfemie, kdy i uváděné příklady z judikatury ESLP jsou vesměs spíše příklady z uměleckého prostředí, kdy se jedná o určité umělecké ztvárnění. To, co je však možná v současné době více aktuální jsou právě projevy směřující ke zesměšnění či urážkám náboženského citění, těch, kteří se stanou terčem. A to ať se jedná o protiislámské

nálady či naopak o protesty proti různým karikaturám či uměleckým podobám. Dle mého názoru je tím jasně podtržena aktuálnost tématu.

III.

Struktura práce – zvolené metody zpracování

Práce je rozčleněna šesti samostatných kapitol, kdy těžiště práce lze nalézt v kapitolách 5 a 6, které se věnují již konkrétně střetu svobod vyznání a projevu a právní úpravě v podústavním právu ČR.

První čtyři kapitoly jsou věnovány vymezení základních pojmů a teoretickému vymezení problému blasfemie. Autor postupně zkoumá jednak termín blasfemie a jeho právní obsah, dále pak pro účely práce vymezuje svobodu projevu, svobodu náboženského vyznání a právo na soukromí. Všechny kapitoly jsou zpracovány precizně a autor jasně sleduje jím vytčený cíl, ze kterého je pak i patrné, že zásadní pozornosti se dostává svobodě projevu a jejímu možnému omezení.

Pátá kapitola je pak kapitolou věnovanou kolizi práv a jejímu řešení, autor v této části rovněž představuje jím vybrané rozhodnutí ESLP, které se problematiky týkají. Sice by se dalo namítnout, že autor vybral úzký vzorek případům nicméně pro demonstraci autorova záměru je jeho výběr dostatečný.

Poslední kapitola je pak věnována českém právním řádu. Autor postupuje logickou cestou od soukromoprávního k veřejnoprávnímu řešení, kdy se postupně věnuje platné civilní úpravě a následně pak trestním aspektům. V neposlední řadě autor rovněž poukazuje na další předpisy, ve kterých je možno regulaci zkoumané problematiky nalézt.

Metodika práce je autorem naznačena jako užití standardních interpretačních metodách práva, ale i metod analytické, syntetické a komparační, které autor však dále nerozvádí. Autor v práci tyto metody skutečně využívá, zejména pak metody právní interpretace a analýzy odborných textů. V části věnované srovnání, má autor za výchozí zvolenu českou právní úpravu a provádí přímé srovnání právní úpravy cizích států vůči české právní úpravě. Z hlediska požadavků na vědeckou práci je použita metodika plně v souladu s požadavky na kladených na vědeckou práci.

IV.

Připomínky k textu

Autor je ve své práci věcný a koncipuje ji jako nestrannou, když i v jejím začátku vyjadřuje absenci své náboženské preference. Jako jedinou výjimku si autor bere užití křesťanství jako referenčního kritéria. Nestrannost náhledu na problematiku se autorovi daří v celé práci a je to patrné z jeho kritických hodnocení, které uvádí u jím předkládaných rozsudků, a to ať se jedná o kritiku národních orgánů tak i o kritiku Evropského soudu pro lidská práva.

Jak již bylo uvedeno výše bylo by vhodné, kdyby se autor vyjádřil i možnému blasfemickému obsahu některých projevů v současné společnosti, ať se již jedná o zabijačku před mešitou či karikatury proroka Mohameda v jakémkoliv mediu. Nicméně na druhou stranu je pochopitelné, že se autor chtěl v rámci své nestrannosti vyhnout těmto, jistě diskutabilním tématům.

Další připomínky k textu práce nemám, spíše marginální poznámky k jejímu obsahu jako námětu do diskuse.

V.

Jazyková a grafická úroveň práce

včetně dodržení čl. V vyhlášky děkana FPR č. 8D/2019, o rigorózním řízení

Předložená rigorózní práce odpovídá požadavkům kladeným na rigorózní práce, a to jak z hlediska požadavků na její grafické zpracování, tak i jazykovou úpravu. Jediné co by mohlo vzbudit pochybnosti je otázka vyražení textu „rigorózní práce“ na hřbetu práce, kdy však na hřbetu je jinak uveden jak rok odevzdání tak i jméno autora, proto považuji tento nedostatek za marginální.

VI.

Otázky k obhajobě

V rámci obhajoby práce by bylo dobré prodiskutovat současné výzvy týkající se tématu práce jako takové, ať se již jedná o otištění karikatur proroka Mohameda v Charlie Hebdo, diskusi v rámci výuky na střední škole v kontextu vraždy Samuela Patyho, či masopustní masky v městě Aalstu v Belgie.

VII.

Závěry

1. Rigorózní práce

- obsahuje** původní výsledky nebo originální zpracování ucelené části problematiky zvoleného oboru, a to na úrovni, která odpovídá publikačnímu standardu tohoto oboru
- ~~**neobsahuje** původní výsledky nebo originální zpracování ucelené části problematiky zvoleného oboru, a to na úrovni, která odpovídá publikačnímu standardu tohoto oboru~~

2. Rigorózní práce

- je doporučena k obhajobě**
- ~~**není doporučena k obhajobě**~~

V Praze dne 2. listopadu 2020

Podpis oponenta